

Előfizetési díj:
Negyedévre . . . 1 frt.
Félévre 2 frt.
Egy évre 4 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VIII. kerület,
Röck-Szilárd-utca (ezzelőlt Bodzaafa-utca) 4 sz.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Bérmertetlen leveleke: nem fogadunk el.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet“, a „Balaton-Egylet“, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti, hegyvidéki turista-Egylet“, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet“, a Budapesti Torna-Egylet, a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre“, a „Budapesti Sport-Club“, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet“, a „Debreczeni Torna-Egylet“, az „Egyetemi Athletikai Club“, „Első Magyar Vivő Egylet“, az „Ersekújvári Vivő- és Torna-Egyesület“, a „Fertői Csónakázó-Társaság“, a „Győri Csónakázó-Egyesület“, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet“, a „Kolozsvári Athletikai Club“, a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet“, a „Föv. Vivő-Club“, a „Körömdi Athletikai Club“, a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivő Egylet“, a „Magyar Velociped-Club“, a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet“, a „Makói torna-egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Lévai Torna- és Vivő-Egylet“, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet“, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Kanizsi Torna-Egylet“, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet“, a „Nemzeti Hajós-Egylet“, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet“, az „O-Becsei kerékpár-Egyesület“, az „Ó-Budai Torna-Egylet“, a „Pannonia Csónak-Egylet“, a „Pécsi Athletikai Club“, a „Pozsonyi Hajós-Egylet“, a „Pozsonyi Torna-Egylet“, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet“, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet“, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet“, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club“, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet“, a „Szabadkai Torna-Egylet“, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör“, a „Szegedi Csónakázó-Egylet“, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Szegedi Torna-Egylet“, a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet“, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Ujvidéki kerékpár- (Bicycle-) Egyesület“, a „Pápai korcsolya-egylet“, a „Torontál korcsolyázó és hajós-egylet“, „Magyarsport-club“, „Szegedi kerékpár-egyesület“, „Sportkedvelők köre“, „Veszprémi torna egylet“, „Tordai korcsolyázó-egylet“, „Budapesti Torna-Club“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Magyarország ereje.

(Vége)

Nem üres tetszetős jelszó volt tehát az, mikor Teleki Géza gróf, belügyminiszteri programbeszédében a közegészségügy rendezését tüzte ki egyik feladatául; fölismerése volt az a nagyon is komoly helyzetnek s beismerése annak, hogy e nagy és igen nehéz feladat megoldásához az államnak és a társadalomnak, a kormánynak, a hatósági közegeknek, a társulatoknak és minden egyes polgárnak komolyan hozzá kell látni.

De ezt a célt, hogy ezen az egészséges földön, egészséges és erős nemzet éljen, nem tarthatjuk elérhetőnek tisztán közegészségügyi intézkedésekkel s míg a belügyminiszter hatáskörébe tartozik az emberanyag megóvása és megmentése, addig e megmentett emberanyag erősítése már a közoktatásügyi miniszter feladatai közé tartozik.

S nézetünk szerint csak fél munka és fél siker volna az, a mit a közegészségügy terén a belügyminiszter tehet, ha nem segitené e téren s megkezdett munkáját az iskolákban nem folytatná a cultusminiszter.

A gyermekek hat éves koruktól 10—12 éves korukig, az intelligensebb ifjuság pedig egészen 24 éves koráig az iskolában nyeri testi lelki kiképeztetését s ebből is kitetszik, hogy az iskolai egészségügy épp oly nagyfontossága, mint a közegészségügynek többi — a belügyminiszterium hatáskörébe tartozó — részei.

A magyar törvényhozás bölcsessége belátta ezt már 1868-ban, midőn elrendelte az iskolákban a testgyakorlást s később a kormány a törvényhozásnak az eredeti rendelkezését több törvényben és miniszteri rendeletben kiegészítve megszabta minden tanintézetben a tornaszerek beszerzését, nyári és téli gyakorló helyek berende-

zését, játszóterek fölállítását s katonai gyakorlatok végzését.

És a mint a közoktatásügy oly sok ágában, ugy a testgyakorlati oktatásban különösen szükség van arra az intensiv fejlesztésre, a mit Csáky Albin gróf, közoktatásügyi programbeszédében feladatául tűzött ki.

Magára a közoktatásügyi miniszteri jelentésre kell csak hivatkoznunk, hogy bebizonyítsuk, mily égető szükség van itt a legsürgősebb intézkedésre. E jelentés egész öszinteséggel tárja föl a helyzetet, midőn föltűnteti, hogy 16,622 népiskolánk közül csak 2600 bir megfelelő testgyakorló eszközök gyűjteményével (csak 38 százalék); tornaterre is csak 7926 iskolának van (51%) s beismeri e jelentés, hogy a népiskoláknak csak 51 százalékában tanítottatott a testgyakorlat megfelelő módon.

A népiskolákba járó 1.950,870 gyermekből tehát ez arány szerint 800,000 gyermek nem részesül testgyakorlati oktatásban, ehhez azonban hozzá kell számítanunk az iskolába egyáltalán nem járó 466,066 tanköteles gyermeket, tehát összesen 1.266,066 gyermek az országban egyáltalán nem részesül testi nevelésben!

A középiskolák egészségügyével sem állunk valami sokkal jobban: 148 gymnasiumunk közül téli tornateremmel csak 99, nyári tornateremmel 124 bir, a 29 reáliskola közül pedig 14 bir téli tornateremmel s 13 bir nyári tornateremmel, holott minden középiskoláknak kellene egy nyári, mint téli tornahelyiségnek lenni. S míg a külföldön az iskolai testgyakorló-egyletek egész legiója erősíti az az ifjakat, addig nálunk összes középiskoláiban egyetlen egy vivő-kör s egyetlen egy „játzó társaság“ él.

Arról pedig, hogy az egyetemi fiatalságot elvonjuk a kávéházaktól és utcái tüntetésektől s az egyetemek tornatermeibe és az egyetemi sportegyletek csónakházaiba és vivőtermeibe csábítsuk, arról egyáltalán szó sincs. Jól ismeri a közoktatási kormány is e szomorú ál-

lapotokat, hiszen hivatalos jelentésében őszintén feltárja a sebeket s mint értesülünk, már folynak is az előtanulmányok arra nézve, hogy az iskolai egészségügyön miként lehetne és miként kellene segíteni.

S ha a két miniszteriumnak ezen parallel működése megtalálja a maga folytatását a társadalomban, ha sikerül fölkelteni és növesztetni a nagy közönségnek az érzéket a közegészségügy és a nemzeti erősödés ügye iránt, akkor lehet csak remélni, hogy ez a nemzet egészséges is lesz, erős is lesz.

Parlaghy Kálmán.

ATHLETIKA

Vívómester mint párbaj-bűnsegéd. A budapesti büntetőtörvényszék tudvalegyőleg vád alá helyezte Sztrakay Norbert fővárosi vívómestert, mivel termét egy párbajhoz átengedte és fegyvereket is adott a lovagias mérkőzéshez. Ez ügyben a napokban volt a végtárgyalás. Sztrakayn kívül Krajnyák Antalt, az egyik párbajfelet is kérdőre vonta a törvényszék. Ellenfele, Pintér Endre ellen, az ügyészség nem emelhetett vádat, mert ez a viadal alkalmával tényleges katonai szolgálatban volt. Krajnyákot a tárgyaláson, a vádhatóság indítványa értelmében, számos enyhítő körülmény tekintetbevételével, három napi államfogházra ítélte a bíróság, mely büntetésbe az belenyugodott. Az ügy elvi jelentősége a Sztrakay ellen emelt vádban rejlik. Az ügyészség azzal okolta meg vádját, hogy a vívómester nem párbajmester és a mellett, hogy a vívásban oktatást ad, nem teheti üzletszerű keresetforrásává a vívótermét, mert ezzel előmozdítja a párbajokat. Ez ellen Báltaszéki Lajos dr., Sztrakay védője, azzal érvelt, hogy kárki legyen az, akár vívómester, akár más,

ha egyebet nem tesz, mint a párvívóknak helyet és fegyvereket ad, a törvény analógiájánál fogva ama szempont alá esik, mint az orvos és a segédek, mert a párbajnak humánusabb lefolyását és kevésbé veszélyes voltát mozditja elő. Mert sokkal kevesebb veszéllyel jár a párbaj, ha zárt helyen, szabályos fegyverekkel vikkat, mint a szabadban, hol az első segély nyújtása sokkal nehezebb. Ez alapon a törvényszék Sztrakayt a vád és következménye alól fölmentette, mi ellen Treuber kir. ügyész főlebbezett.

A Poló-játék Kairóban. Az általunk már többször ismertetett lovas labdajátékról s hogy ezt hogyan üzik az egyiptomi angol tisztek Kairó mellett a bulahi szigeten, a következőket írja Dr. Morlin Emil: A katonai parancsnokság nyomtatott értesítéseken, rendszerint a hotelekben is közzé szokta tenni a polo-játék helyét és idejét s az előkelő világ minden tagja összejön erre az alkalomra. Két pártot képeznek a játékban résztvevők és fürge kis lovaikról hosszú botokkal igyekeznek az egyik párt a földön fekvő fagolyót ellenfeleinek köréből kiütni. Rendkívüli lovaglási képességet igénylő multság s a lovakat annyira kifárasztják, hogy minden tíz perczen lovat kell váltaniok. A kairói nemzetközi társaság szereplő tagjai elegans fogatokon vagy lóháton jelennek meg. Aranynyal himzett mellényű bojtos fezü saiosok (előfutárok) szaladnak mezillab a fogatok előtt, bottal kezökben kitérésre és vigyázat figyelmeztetve a járókellőket. Ez már régi divat. Kairó szük utcái miatt volt szükségök a nagy uraknak ily szolgálakra, hogy a sok vakot és ácsorgót elkeressék az utból s ők akadálytalanul hajtathassanak előre. A saiosok elmaradnak a Nilus hidjánál s ott várják be hazatérő uraságaik kocsijait. A polo-sportot néző közönségben leginkább angol szót hallani. Bájós hölgyek érdeklődve szemlélik a lovasok villámgyors mozdulatait, de közben keilő figyelmet szentelnek udvarlók bókjainak. A skót ezred ze-

A pécsi athlétikai club győzteseinek névjegyzéke (1886—89.)

A versenyző neve	A versenyzők helye és ideje	A verseny neve	Elért eredmény	Minő díjat nyert
Bereczky Miksa	Mohácsra 1888. aug. 19.	versenygyaloglás	40 3 klm. 4 óra 45 p.	1. díj
Dr. Egry Béla	Tettyei fensik 1888. szept. 2	gátverseny	200 mtr. 4 gáttal 33 mp.	mohácsihölgyek díja
Dr. Egry Béla	" " " "	kardvívás	20 point	1. díj ezüst érem
Egry Dezső	Mohácsra 1888. aug. 19.	versenygyaloglás	4 óra 50 p. alatt	3. díj bronz érem
Egry Dezső	Tettyei fensik 1888. szept. 2	gátverseny	200 mtr. 4 gáttal 34 mp.	2. díj ezüst érem
Egry Dezső	" " " "	vigasz verseny	200 mtr. pálya 19 mp.	. díj bronz érem
Egry Dezső	Harkányba 1889. jul. 28	versenygyaloglás	26 klm. utat 3 óra 10 p.	1. díj bronz érem
Hainesz Károly	Tettyei fensik 1888. szept. 2	kardvívás	20 point	3. díj tiszteletdíj
Kellauer Gábor	" " " "	magas ugrás	145 cm. magasság	2. díj ezüst érem
Liszkay Bálint	Tettyei fensik 1888. szept. 2	kardvívás	20 point	2. díj bronz érem
Liszkay Bálint	" " " "	súlyemelés	az 50 klg. súlyt 9-szer fölemelve	1. díj
Németh Arthur	Harkányba 1889. jul. 28.	versenygyaloglás	3 óra 08 p. alatt	1. díj
Novotarsky Miksa	Mohácsra 1888. aug. 19.	versenygyaloglás	4 óra 58 p. alatt	2. díj bronz érem
Ott Béla	Tettyei fensik 1888. szept. 2	magas ugrás	160 cm. magasság	3. díj tiszteletdíj
Ott Béla	" " " "	súlydobás	4 m 05 cm magasra	1. díj ezüst érem
Rech György	" " " "	síkverseny	300 mtr. 26 mp. alatt	1. díj bronz érem
Scossa Jenő	Harkányba 1889. jul. 28.	versenygyaloglás	3 óra 05 p. alatt	1. díj ezüst érem

nekara időnkint eljátszik egy darabot, utána pedig a zenekar dudásai fújják el szokott indulóikat. A hegyes skótia viselete és hangszere sehogyan sem illik a fáraók országába; meg is bámulják őket az arabok.

Athléta versenyek Erdélyben A kolozsvári athletikai club versenybizottsága br. Jósika Gábor biz. elnök vezetése alatt tartott gyűlésen az 1890. évi versenyek idejét a következőképp állapította meg: tavaszi versenyek; márczius 23-án húsvét előtti házi viadal; május 3-án vívóversenyek; május 5-én handicap versenygyaloglás Szamos-ujvárig 60 kilométerre kiegyenlített távolsággal, ugyanazon nap 60 kméter kerékpárverseny, május 18-án XI. nyilvános viadal. Őszi versenyek: okt. 4-én bajnoki kerékpárverseny hegyre fel; okt. 5-én XII. nyilvános viadal, okt. 7-én bajnoki 120 kméteres versenygyaloglás Nagyváradig. Ugyanazon pályán és napon 120 kméter kerékpárverseny Nagyváradra. A viadatok több pontját s a kerékpárversenyeket a hazai erőknél is megnyitja a club s ezért a bizottság fölkérte a társegyleteket, sziveskedjenek versenyeket oly napra kitűzni, hogy a kolozsvári versenyeknek idejük legyen a társegyletek versenyein is megjelenni.

— **A vívó sportot N-Becskeken** dr. Rózsa Vilmos ur vezetése mellett a fiatalság több tagja gyakorolja az esti órákban. A vivásban részt vesznek: báró Feilitzsch Berthold, Grób Elek Hadfy Károly, kp Kovács László és Reiner urak.

LÓ-SPORT.

Uj versenyistálló. A három Forgách testvér László, Sándor és István, szövetkezve Dégenfeld Gusztáv gróffal és Wesselényi Béla báróval új versenyistállót alapítottak. Ez rövid idő alatt egyike lesz a legkiválóbb versenyistállóknak, melynek alapját a Forgách Sándor tulajdonát képezett 30 anyakancza képezi Minthogy abból az istállóból átlag évenként 20 csikó várható, a szövetkezett urak abban állapodtak meg, hogy a telepen csak az idomításra alkalmas csikókat tartják meg, a többi eladják. Az új istálló nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is kitűnő lesz, minthogy a kitűnő anyakanczakon kívül olyan fedező ménekkel rendelkeznek már is, mint az „Imlaire“ és „Beauniness“.

A tavaszi versenyek napját a lovaregylet igazgatósága végleg megállapította. Összesen 7 napon át lesz verseny, és pedig: május 4., 6., 8., 11., 13., 12 és 18-ik napjain.

— **A bécsi ügető Derby** az idén május 6-án kerül eldöntésre. E verseny győztese az a ló lesz, mely három futamból kétszer érkezik a célhoz elsőnek egy angol mértföld távolban. A díj 5000 frt. Magyarországból nevezve vannak erre a gróf Dessewffy Aurél iszlállójából és a gróf Eszterházy Miklóséból két két ló, a Fáy és Klobusiczkyéból egy-egy.

Lezárt nevezések. Márczius elseje nevezetes nap a lóversenysportra, mert több nagyobb versenyre ekkor volt a nevezési zárlat. — Az 5000 frtos «Przdswit Handicza»-ra 43 lovat neveztek, köztük oly lovakat mint Resolute a tavalyi Szt-Istvándij nyertese; továbbá Bitórló és Leedingman, (tavalyi Derby-jelöltek) Babona, Királyné, Weliki, Pity the blind stb., mind oly lovak, melyek nagyon érdekessé fogják tenni a bécsi versenyek első napjának eme főversenyét. Ugyancsak e hó 1-én volt a 20,000 fo-

rintos «Jubiläumspreis» nevezési zárlata, melyre 88 nevezés történt. köztük több Német- és Oroszországból is. Végül ugyanez nap volt a jövő évi „Szent-István-díj“-ra a nevezési határidő. E 40,000 forintos díjra kerekszám száz nevezés érkezett be.

TOURISTA-SPORT.

Tourista-vezetők tanfolyama. A turista-ság manapság mindegyre szélesebb körökben hódít tért s ezért ügyes s a megfelelő képzettséggel bíró hegyi vezetők nagy szükség. A német és osztrák Alpes-egylet ennélfogva igen hasznos munkát végzett, mikor a turista-vezetők számára Klagenfurtban tanfolyamot rendezett. Az előadásokat huszan hallgatták s a tanfolyam sorozatában jeles szakférfiak adtak e vezetőknek oktatást a hegyismeretből, földrajzból, térképolvasásból, különböző fizikai készülékekről, a szerencsétlenségek, balesetek alkalmával eszközrendő első segélyről, a mentő eszközökről, az Alpesekekhez fűződő mondákról, az ásványtanból sat. A tantárgyak közé felvették a szakácsmesterséget és az illetant is s magyarázták a vezető-segélypénztárak üdvös voltát. A vizsgálatokat már meg is tartották és kiosztották a képestési bizonyítványokat. A példa követésre méltó.

A turisták Mexikóban. Az esztergommegyei vallásalapítványi uradalom elrendelte, hogy a Pílis oldalán, Esztergom egyik legszebb kiránduló helyén. Mexikóban a turistaegylet tagjai számára az erdőszlakban vendégszobát rendezzenek be. A mexikói vendégszobát már az idén az egyesület tagjainak rendelkezésére áll.

KORCSOLYÁZÁS.

A budapesti korcsolyázó-egyletnek kedvez az idő két jégpályája közül, hoi a természetes. hol pedig a mesterséges pálya be van tagyva, és a legelőkelőbb közönség mulat rajta naponta. Az idén előreláthatólag sokáig fog tartani a korcsolyázó évad.

A tordai korcsolyázó-egylet javára február hó 6-án igen sikerült táncestetélyt rendezett.

A temesvári korcsolyázó egylet február 1-én zártkörű álarczos bált rendezett mely fényesen sikerült. A bálon résztvett férfiak közül felemlítjük: Deschán Achill alispán, Zaitsek Emil tabornok, Lauffer Emil tüzér-dandárnok, Dessovics, D'Elvert és Gábor ezredes, Fischer főtörzsorvos, Mayer Károly megyei főjegyző. Kovacsics Gyula árvaszéki elnök, Kormos Béla és Plausich Mátyas kir. közjegyző. Prepeliczay Dezső és Hellner Ármánd ügyvéd, Paulovits Miklós orvos. Capdebo Ferencz újaradi és Joanovics Sándor temes-rékasi járási főszolgabíró, Radisits István tb, főszolgabíró Jeszenszky János megyei főszámvevő, Prepeliczay Ödön megyei aljegyző urakat stb. — A főrendezést Parlaghy Márton nyug. főtörzsorvos és Strasser Albert kereskedelmi és iparkamarai titkár vitték, a tőlük szokott finom tapintattal.

A kalocsai korcsolya-egylet a kalocsai Kaszinó-egylet könyvtára javára m. hó 17-én jól sikerült táncestetélyt rendezett. Ez alkalommal felülfizettek: Hopf János kanonok 3 frt, Pauer Gyula kishartai közvetítő intézeti igazgató 5 frt, Szabadffy Kornél pénzügyőri biztos 1 frt és Szentkereszt Gézáné 1 frtot.

VADÁSZAT.

Aradi vadásztársaság.

Az aradi vadásztársaság a napokban tartotta meg évi rendes közgyűlését a megyeház. kistermében, melyben mintegy huszonnégy tag jelent meg. Ormos Péter elnök az ülést megnyitván, felolvastatott az évi jelentés, minek helyeslő tudomásul vétele után a felmentvény megadott. A napirend második pontja értelmében Ormos Péter elnök maga a saját valamint a többi tisztviselők nevében is az eddig birt állásról lemondván, a gyűlést új tisztviselők választására felszólítja és a maga részéről elnökül Fabián László főispánt ajánlja. A főispán megköszöni ugyan a neki felajánlott bizalmat, de míg egyrészt nem tartja jelen állásával összeegyeztethetőnek, hogy egy a várossal szerződési viszonyban álló terület elnöke legyen, másrészt meleg szavakban emlékszik meg a volt elnöknek a vadásztársaság létrehozása és felvirágozása körüli érdemei felől, kéri a közgyűlést, hogy ezért az eddigi elnöknek jegyzőkönyvileg is mondjon köszönetet, és a maga részéről újból Ormos Pétert ajánlja elnökül, ki is zajos éljenzés mellett egyhangulag megválasztott. Szintugy megválasztottak egyhangulag a volt tisztviselők a titkár kivételével, és pedig alelnökké: Szalay Károly, ügyészé: Robitsek Gusztáv dr., pénztárossá: Szontagh Gyula. A volt titkár helyett, ki hallomás szerint az új bérleti ciklusban nem kíván a társaság tagja lenni, titkárrá egyhangulag Schenk Ferencz választotta meg. Ezután még megválasztott tiz választmányi és négy tiszteletbeli tag. A választmány tagjai lettek: Boros Béni, Vásárhelyi Béla, Kabdebó Géza, Bohus István, Bánhidyi Antal br., Kosztolányi Imre, Schauer Ádám és Bund Henrik. Tiszteletbeli tagokká választottak: Salacz Gyula polgármester. Sarlott Domokos főkapitány, Cronenbold vezérőrnagy, várparancsnok és Rosenthal Károly csendőrszázados. Végre a jövő évi költségvetés álapított meg 700 frtban mely alkalommal a vadásztér felügyeletével meghívott közegek díjazásának módozata és a fizetéses tagok felvételének száma körvonalaztatott, kimondatván egyuttal, hogy ez irányban a végleges határozat a választmányra bízatik. Végül még a vadóvás tekintetéből kimondatott, hogy a vadásztörvény határozmányától eltérőleg januárban nyulat lönni a város területén nem szabad, és lovagiasságból határoztatott, hogy fácán ezen területen egyáltalán ne lövessék, miután ezáltal a szomszédos bériők, kik a fácán tenyésztést nagy áldozatokkal igyekeznek meghonosítani érzékenyen károsíthatnának.

A kecskeméti vadásztársulat február 9-én tartotta szokásos évi közgyűlést a városház tanácstermében, melyen igen kevesen vettek részt. Ez alkalommal Bfvi Kiss Ferencz társulati elnök a társulat mult évi működéséről, vagyoni állásáról és tagjai számáról tett kimerítő jelentést; e szerint az egyletnek mult évi bevételei — tagsági díjakból és társas vadászati hasznokból 2,483 frt 18 kr — kiauásai pedig 1971 frt krt tesznek; az egyleti vagyon jelenben készpénzben, mi takarékpénztárilag gyümölcsöztetik 511 frt 80 kr., nyugtáiban 180 frt, összesen: 691 frt 80 kr., tagjainak száma 51, ebből 1 tiszteleti, 50 pedig rendes tag, a tagok száma egy év alatt 48-al kevesbedett. Az elnöki jelentés tudomásul vétele, s a pénztárnoknak a számadási kötelezettségek alól lett felmentése után a tisztújítás ejtetett meg; elnökül: Bfvi Kiss Ferencz, alelnökül: Dr. Szeless József, ügyészül: Farányi Ferencz, pénztárnokul. Gyenes György, jegyzőül: Domián

István választottak meg közfelkiáltással; választmányi tagok lettek: Dragolovics Gyula, Gyulai Antal, Gyenes István, Juhász Gy., B. Kiss Aladár, Lehóczki Gyula, Magyar Pál; Májer János, Dr Kovács Pál, Mnrakózy János, Máthé Sándor, Pacsu Mihály, Patai Sámuel, Szokolai Mihály, Seeman Kálmán és Vágó László erdész. Dr. Kovacs Pál indítványa folytán, a mult évi választmányinak, az erős megpróbáltatások közt mindvégig kitartó eljárásért a közgyűlés köszönetet szavazott s azt jegyzőkönyvbe foglaltatni határozta; végül az orvadászat megakadályozása végett a törvényhatósághoz benyújtott kervénynek s közgyűlésen leendő támogatásával dr. Kovács Pál választmányi tag bízott meg. Mint értesülünk a városi közgyűlés a társulat kérélmé folytán azon erdőőrök ellen, kiknek járásában a mult évi vadász idény alatt vadfogó török, hurkok találtattak a fegyelmi vizsgálat megindítását rendelte ei.

CSÓNAKÁZÁS.

A „Neptun“ budapesti evezős-egylet győzelmei.

1885.

Budapest, nemzetközi verseny június hó 20-án, skiff vándordij, a bécsi «Turner Ruder-Club» ellen.

1886.

Budapest, nemzetközi verseny június 12 én, skiff vándordij.

1887.

Budapest, országos verseny június 18-án, skiff-verseny, a «Nemzeti hajós-egylet»* ellen.

1888.

Bécs, nemzetközi amateur-verseny június hó 23. és 24. én. Másodosztályu négyes kormányossal, a «Wiener Turner Ruder-Club», Wiener Ruder-Gesellschaft «Ostmark», Brünnner Ruder-Verein, Brünnner Ruder-«Bruna» és a Wiener Ruder-Club «Donauband» ellen.

— Másodosztályu skiff-verseny a Wiener Turner Ruder-Club, Wiener Segel- und Ruder-Club, Vereinigter Eis- und RC. «Regatta» Prag, Erster Wiener RC. «Lia», Steiner RC. és a Brünnner Ruder-Verein* ellen.

— Négyes kormányossal (vendégek versenye) a Brünnner RC. «Bruna» és a Brünnner Ruder-Verein* ellen.

Budapest. «Jó sziv» Regatta, szeptember 8-án.

— Skiff-verseny.

— Négyes kormányossal.

— Kétevezős kormányos nélkül.

1889.

Budapest, nemzetközi verseny június hó 4., skiff vándordij, a Vereinigter Eis- und RC. «Regatta» Prag és a «Nemzeti hajós-egylet» ellen.

Bécs, nemzetközi amateur verseny június 9. és 10-én. Első osztályu négyes kormányossal a Wiener RC. «Pirat» és az Erster Wiener RC. «Lia» ellen.

Szeged, a Tiszai Regatta-Szövetség versenye augusztus 17-én. Négyvezős kormányossal a «Temesvári Csónakázó Egylet» és a «Torontál» nagybecskereki hajós-egylet ellen.

— Kétevezős (double scull) kormányossal a «Szegedi csónakázó-egylet» ellen.

A nemzeti hajós-egyletnek gyásza van egyik jeles tagja Reviczky István 23 éves korában meghalt a fővárosban; temetésén az egylet küldöttség által volt képviselve.

TORNA.

Gönczy Pál és a torna.

(Arczképpel.)

A magyar tanügy kiváló bajnokának arczképét mutatjuk itt beolvasóinknak. Gönczy Pál a vallás- és közoktatásügyi miniszterium nyugalmazott államtitkárja az, ki a magyarországi tornatanítást arra a fokra emelte, a melyen most áll. Évtizedeken keresztül a népoktatási osztály vezetője lévén, az ő ügyköréhez tartozott a tornatanítás is és ez ügyet a kiváló tanférfin lánghalál-kesedéssel s nagy szakismerettel karolta föl. A mit a ministerium tén-ten tett, az mind az ő kezei közül került ki, s ha csak rajta állott volna, úgy a testgyakorlati oktatás teljes reformja bizonyára már rég keresztül lett volna. Hogy az ország népoktatásának mily nagy szolgálatokat tett, annak megírására szük volna ennek a lapnak kerete, hiszen kötetek jelentek már meg arról: De nem mulaszthattuk el, hogy a magunk részéről is ne fejezzük ki elismerésünket vele szemben abból az alkalomból, midőn a királyi kegyes kormány előterjesztésére a főrendiház örökös tagjává nevezte ki. A becsületes munka és a tiszta hazafiság megjutalmazása ez. Kívánjuk, hogy a közoktatásügy kiváló szakférfa a törvényhozó testületben minél tovább értékesíthesse az ország javáraszép tehetségeit.

A testgyakorlati oktatás reformja.

Berzeviczy Albert államtitkár az orsz. közegészségi egyesület kebeleiben mozgalmat indított a testi nevelés reformja érdekében s az egylet ez ügy megbe-zelésére és jelentés készítésére bizottságot küldött ki. Ez a bizottság közelebb ülést tartott az államtitkár elnöklete alatt, a cultusministeriumban, hova mint szakértő meghívatott Porzsolt Kálmán lapunk felelős szerkesztője is, ki az ülésen előadta azon nézeteket, melyeknek a „Herkules” már hat éven át szószólója. A bizottság elhatározta, hogy

az egylet helyiségében cyklus előadásokat fog e tárgyban tartani, s lapunk szerkesztőjét fölszólította egy ily előadás tartására, a mi f. hó 6-ikán fog megtartatni. A cyklus első hét előadása a m. hó 26-ikán volt az élet-tani intézet termében. Ott voltak Berzeviczy államtitkár, Markusovszky miniszteri tanácsos, Gerlóczy Károly polgármester, dr. Fodor József egyetemi tanár, dr. Müller Kálmán kórházi igazgató s még többen. Markusovszky, mint a közegészségügyi egylet elnöke néhány bevezető szóval nyitotta meg az előadások sorozatát s azután dr. Fináczy Ernő olvasta föl „Testi nevelés a francia középiskolákban” czimű értekezését. Közvetlen tapasztalatok alapján, a legbehatóbban ismertette a francia középiskolákban divó testi nevelés jelen állapotát, miközben többször nyílt alkalma történeti visszafilantást tenni és szólni a mult század végén s a jelen század elején létezett állapotokról. Részletelesen és fölötte érdekesen ismertette a franciaországi tornászok és az ezekkel összekötött katonai gyakorlatokat, továbbá azokat az intézkedéseket, melyeket a kormány e tekintetben tett. Mint a francia internatusok alapos ismerője szóba hozta ezeket az intézete-eket egészségi szempontból az iskolai játékokat és a paedagogiai szempontból fontos iskolai versenyeket. Az előadót élénken megéljeneztek. Ezután dr. Szuppan Vilmos olvasta föl „Az iskolai tornázás és testgyakorlás mai rendszerei” czimű értekezését, melyben alaposan ismertette úgy a külföldi, mint a hazai tornázás rendszereit s elítélőleg nyilatkozott a tornatanítás

GÖNCZY PÁL

nyugalmazott államtitkár, a főrendiház tagja.

azon fajáról, mely a hygienicus követelményeknek nem felel meg, miután acrobata-szerű gyakorlatokra tanítja a gyermekeket s e mellett nem szórakoztatja őket és így lelküket, kedélyüket nem növeli. Mai testgyakorlati rendszerünk egyoldalú, mert csak a tornára szorítkozik s ezért az értekező sürgeti más testgyakorlatoknak s különösen a játékoknak bevitelét az iskolába. Hivatkozik e tekintetben Széchenyi Dénes grófnak a „Nemzet”-ben közelebb megjelent hason irányu cikkére s a magyar játékokra nézve utbagazításul ajánlja a Porzsolt Lajos által összegyűjtött s a Magyar athletikai-club által kiadott „Magyar labdajátékok” leírását s a Kiss Áron által most kidolgozott játékgyűjteményt. Az érdekes és szakszerű felolvasást a jelenlevők élénken megéljeneztek.

A tornászati Nagyváradon.

(A premontrei kanonok-rend nagyváradai kath. főgymnásiumában)

Az ifjuság tornagyakorlatai részint a délelőtti, részint a délutáni órákban, oly beosztással tartattak, hogy minden osztály hetenkint két órai, az előtornászok, csapat- és szakaszvezetők ezenkívül 4—6 órai tornázásban részesültek. Szeptember és május hónapokban végeztették az *erőmérés*, mely alapul szolgált a testi fejlődés fokozatát előtűntető adatok egybeállításához, mire az évi értesítő is külön, táblás kimutatásban számol. A tornaórák keretében, szabad s rendgyakorlat; katonai menetgyakorlat, fejlődés, oszlopképzés; szertornázás és tornajátékok végeztettek. A tornázás iránti kedvet eléggé mutatja az, hogy igazolatlan óramulasztás egy sem, tornázás aluli felmentés 509 beirott ifju közül 7 fordult elő. A szabad és rendgyakorlatban nagyságszerinti beosztással vett részt az ifjuság. A menetgyakorlatok végzése. 20—24 tagból álló szakaszokban, időnkint más-más szakaszvezető vezénylete mellett eszközletett. E gyakorlatokban kiválóan sikerült a 3-ik és 4-ik osztály együttes menetgyakorlata. A tornajátékok közül: a kötélhuzás, kötélugrás, korlács-futás, kottló-játék, bikaviadal, társas bakugrás, fogó, botok, rudak, pávatollak egyensúlyozása; hátrafelé, féllábon, négykézláb, összekötött lábbal eszközölt futás és birkozás, nyerték meg az ifjuság kedvtelését. A szerekkel végzett gyakorlatokhoz kellő számban vannak: kötelek, botok, rudak, súlyzók, vasgolyók. A szerelen végzett gyakorlatok számára: 2 drb nyújtó, 2 drb gyűrűhinta, 1 drb korlát, 1 drb vízszintes létra, 1 drb lengő nyújtó, 2 drb simakötél, 10 drb mászópózna, 2 drb ugrómércze, 2 drb dölt-árbocz, 2 drb ugródeszka 1 drb ló és bak állnak rendelkezésre. Az uszás begyakorlására csak a városban lakó tanulók egy részének nyújt alkalmat a Körös. Az evezés begyakorlására a városligeti tó szolgált, hová a felsőbb tanuló ifjuság, szokott sétái alkalmával sok ízben rándult ki. Ugy e helyen, mint a Körös befagyott felületén végeztettek a korcsolyázás gyakorlatai. Az általános kedv fokozására minden hónapban tartattak *osztályversenyek*, melyeken a kiválóbb tornászok korcsolya és csolnakjegyeket nyertek jutalmul. Nagyobb szabásu *tornaverseny* az év tolyamán kettő tartatott, melyre ugy a szülők, mint az érdeklődő közönség szép számban jelent meg. A versenyeken szabadon választott, de előzetesen bemutatott gyakorlatokkal vehetett rész az ifjuság. Az évről tornaversenyen, mely jun. 12-én d. u. 3 órakor vette kezdetét, csak a jeles osztályzatot nyert tornászok: 204-en vehettek részt. E verseny műsora a következő volt: I. és II. osztály szabadgyakorlata. III. és IV. osztály súlyzó gyakorlata. V—VI—VII. osztály rudgyakorlata Versenymászás az I—IV. oszt. jeles tornászok között. 5 Hosszu rudugrás. 6 Nyújtó verseny. 7 Birkózás karerővel; féllábon, összekötött lábbal, derék fogással. 8. Egyensúlyozás. kézenjárás, léghenger. 9. Dölt árbocz. 10. Vízszintes létra. 11. Magas rudugrás. 12. Gyűrűhinta és lengőnyújtó. 13. Faláb, kottlójáték, társas bakugrás. 14. Korlát. 15. Bak- és lóugrás. 16. Kötélhuzás. 17. Kötélmászás. 18. Mérczeugrás a gyűrű hintán. A versenyt követő napokban, valamint a tanév befejezése után szandolin és csolnakversenyek tartatnak a művezető rendelkezése alatt álló városligeti tavon. A városliget nevű 22 kat. hold területén arnyas helyen végeztetett időnkint az ifjuság labdázása; állt rendelkezésükre több darab tornaszerm lett egy tekepálya, s Bárány Döry József főispán ur ál-

dozatkézsége következtében egy kitűnő ivóvizet adó szivárványos kut. Az *erőmérés* részletes adatai, a tornaórákban belső osztálykönyvben izomcsoportok és a tanuló ifjuság minden egyes tagja szerint, bárki által megtekinthetők. E részletes adatok összegezése után, készült az osztályok szerinti, s az értesítő végén közölt táblás kimutatás. A kardvívás gyakorlására, kiválóbb tornászok részére öt pár kard áll rendelkezésre. Torna-művezető:

Rátkay József.

községi iskolai tanító.

— A veszprémi tornaegylet febr. 8-ikán sikerült bált adott. Pongrácz Jenő az egylet buzgó elnöke a hölgyeknek ibolya-csokrokkal kedveskedett. Felülfizettek: dr. Óváry Ferencz 10 frt, Varglies Ágoston 3 frt, Kubai Hubert 2 frt, Pottyondy állomásfőnök, Fekete Izidor és Krausz József 1—1 frt, Keresztes Lajos, N. N. — N. N. 50—50 kr., M. N. 30 kr. Összesen 19 frt 80 kr., melyért az egyesület köszönetét nyilvánítja.

A szépsi-szent-györgyi testgyakorló egylet márczius 1-én sikerült estélyt rendezett, melynek koncertjén közreműködtek Gyártás Etelka, Császka Mariska, Weisz Ignác és Rémenyik Kálmán.

A soproni torna- és tűzoltó-egylet február 8-án, a tornacsarnokban sikerült zártkörű táncvizgalmat rendezett.

Az óbudai tornaegylet február 1-én a «Korona» vendéglő termeiben zártkörű tornász-táncestetélyt rendezett, mely fényesen sikerült. A rendező-bizottság élén állottak; Tergelyi Jakab egyl. elnök, Selwarzkopf Antal egyl. alelnök, Göndöcs István egyl. titkár.

A pozsonyi tornaegyesület január 18-án tartotta meg évi rendes közgyűlését. Megválasztottak: Elnök: Andor Tivadar, alelnök: Pirchala Imre, titkár: Göllner Károly, pénztáros: Pivoarci Ferencz, orvos: dr. Zsigárdy Aladár, ügyész. dr. Rossival József. Választmányi rendes tagok; Dömötör Iván, Krajnyók Ede, Takáts Gyula, dukai Takáts István, Jónás János, Mayer Károly, dr. Schack Béla, Steinbarczér Alajos, dr. Wagner Lajos, Kölbl Hugó, Mossóczy István, Schuberth István. Gasold Győző, Hendel Gusztáv, Kollarik József. Választmányi póttagok: Stauss Ottó, Veres Károly, Geiszler Győző, Weinert Győző, Kenedi Arthur. Számvizsgálók: Esch Gyula, Havas Miksa, Stern Ignác.

— Az aradi tornaegyesület választmánya február 25-án dr. Robitsek Gusztáv elnöklete alatt rendes havi ülést tartotta. Működő tagul felvétellett Szalay Károly s a pártolók közül a működők közé átlépett Freud Fülöp. Működő tagok közül a pártolók közé léptek; Major Dezső, Weisz Markus, dr. Fehér Manó és Probszt Mihály. Határozatilag kimondatott, hogy a tervbe vett házi tornaestetély 1890. márczius 8-án fog megtartatni, melyre kizárólag csak az egyesület tagjai és azoknak családtagjai hivatnak meg. A tornaünnepély rendezésére a választmány Mészáros Lázár, Szilárd Győző, Radenich József, Pálffy Pál, és Nagy Sándor tagokból álló bizottságot küldött ki. Mészáros Lázár a pénztár állásáról havi kimutatást terjesztett be. A pénztár hivatalos átvételére dr. Steinitzer Pál, Illmann Ottó, s Apor Gyula volt és Mészáros Lázár jelenlegi pénztárnok küldettek ki.

— Vermes Lajos-t a kiváló sportsman Lukácska város tanácsa a városi középiskola tornatanárává választotta.

Disztornászat. A nagykanizsai tornaegylet választmánya február 25-én tartott ülésében a működő tagok közöshajának megfelelően elhatározta, hogy a tornaegylet az egylet helyiségében (a polgári iskola torna-terme) márczius 30-án délután 4 órakor kezdődő disztornászatot rendez, melyen a legjobb három tornászó részére pályadíjakat is fog kiosztani, és melyre a tagok vendégeit is szívesen látja.

FÉNYKÉPEZŐ SPORT

A műkedvelők photographiai kiállítása. A Kárpát-egyesület műkedvelő-fényképkiállítás bizottsága nevében Eötvös Loránd b., a Kárpát-egylet elnöke, küldöttséget vezetett Teleki Géza gr. belügyminiszterhez s fölkérte, hogy vállalja el a jury elnökségét és támogassa a kiállítás ügyét. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, megköszönte az iránta tanúsított bizalmat, a följajánlott elnöki tisztet elfogadta és megígérte, hogy a kiállítást tőle telhetőleg támogatni fogja.

TÜZOLTÓ-SPORT.

A sümegi önkénytes tűzoltó egylet egy évi fennállása után február 23-án tartotta első rendes közgyűlését. A budapesti kir. táblához távozott Somogyi Mihály volt sümegi járásbíró helyett elnökké választott az eddigi alelnök Barkóczy Károly ügyvéd, alelnök pedig Rain József lett. Dr. Kellemen Károly tanár titkári jelentésében a lefolyt mozzanatoknak: a szervezkedés, szerelés, taggyűlés, egy tüzeset, végre az egylet javára rendezett vigalmaknak híu képét adta. A választmány 14 rendes és 1 rendkívüli gyűlésben intézte el ügyeit. Van az egyletnek 9 alapító, 81 pártoló és 163 működő tagja. Sümeg városa a felszerelésre 3000 forintot adott. Az egyletnek múlt évi pénzforgalma — nem számítva a felszerelésre kapott összeget — 987 forint volt; pénzmzradvány 299 forint, melyből 131 forint 18 kraj. a segélyalap tulajdona. Miután a számvizsgáló bizottság a számadást teljesen rendben találta, a közgyűlés Bánfi Alajos pénztárosnak az 1889. évre szóló felmentvényt megadta. 1890-re számvizsgáló tagokká választottak: Epstein Vilmos, Pozsonyi József és Faludi Antal. Schreiber Lipót, mentő osztály parancsnok üzleti elfoglaltsággal igazolván tisztségéről való lemondását, helyébe Jung Gyula szolgálattelvő tiszt lett mentő parancsnokká előléptetve, ennek helyébe pedig szolgálattelvő tisztté Fejes Lajos. A választmányba került a rendes tagok közül: Kiss János, Dörnyei Ferencz, pótag: Szatmáry Ignác; a pártoló tagok közül Hladny János lett beválasztva. A tiszti előléptetések Füzik Gyula főparancsnok indítványára történtek. A sümegi tűzoltó-egylet belép az országos szövetségbe. Ezt előzőleg ellogadtatott a jövő évi költségvetés előirányzata. Somogyi Mihály volt elnök örökös tiszteletbeli elnöknek mondatott ki.

A győrszigei önk. tűzoltó-egylet közelebb tánc vigalmat rendezett, mely fényesen sikerült.

IRODALOM.

A kolozsvári atletikai club III. évkönyve. A club márcziusban tartatmas évkönyvet ad ki, melynek I. része sport-album, II. része az évkönyv, III. része pedig Borbély Gy. kolozsvár-párizsi uti rajza lesz.

Az albumi rész tartalma: 1. Br. Jósika Lajos elnök képe. 2. Becsületbiróságának csoport képe: br. Jósika Lajos elnök, br. Jósika Gabor, Girsik János alelnökök, Haller Rezső, Szigethy Miklós ezredes dr. Haller Károly, Albach Géza polgármester, Deáky Albert, Gyarmathy Miklós alispán, Inczédi Sámuel ezredes, dr. Concha Győző, gr. Béli Ákos főispán, dr. Croisz Gusztáv, dr. Felméri Lajos, br. Baintner Hugó, gr. Eszterházy Kálmán, Héczey Lajos, Matskásy Pál, Kővári Mihály bírák, gr. Lázár István, Varró László jegyzők. II. kép: vivók csoportja: Kővári Mihály, Héczey Lajos, Páska Zoltán, Albert Károly, Fekete Mihály, Benke F. Kővári Ernő. Nyerges Zsigmond, Nyerges Gábor, Szász Domokos, Virányi István, Bogáv Kálmán, Bene József, Kuszko István, Apáthy Árpád. IV. A club I. viadalának közreműködőiből: Albert K. Izüllő Árpád, Siling Sándor, Baintner Hugó, dr. Balogh Vendel. Az V., VI., VII. csoportba későbbi versenyek és viadatok győzteseiből a következők foglaltatnak: Göllner Béla bajnokjelölt, Hidro Gergely, Gáll Simon, Grosz Viktor, Kiss Ferencz, Ujhegyi Béla, Antal András, Szakács Lajos, Biró Sándor, Sándor Balázs, dr. Istvánffy Gyula, Bartha Gergely, Dunky Ferencz, Benke Ferencz, Stampa Keresztély, Borbély György, dr. Bodor Zsigmond, a club tiszt orvosa, Fehrentheil Henrik, Löw Dezső, Jura Péter, Weisz Dezső, Sebesta Ottokár. A VIII. csoport kerékpár felvonulást ábrázol a club 16 kerékpárosával. A csoportok után a club bajnokai, a párizsi utitársak mellképei következnek u. m. Borbély György, Philipovics Emil, Szkalszhy L. dr. Vermes Lajos, Szappanos Péter. A régi jelesebb vivók arcképcsarnokát br. Jósika Lajos, Tompa Károly, Biasini Kajetán, Helmreich és Uzoni vivók és vivómesterekkel nyitja meg az évkönyv. A képekhez a szöveget Kővári László és Kővári Mihály urak írják. Ezekon kívül be lesznek mutatva a társegyletek köréből, melyekkel a club érintkezésben állott egyes és csoportos képek. Az albumban bemutatandó személyek száma száznál többre megy. Az évkönyvi rész tömören nyomva a több évi hivatalos jelentéseken kívül tanulságos testgyakorlati adatokat fog tartalmazni s a club és a hazai kiválóbb versenyeredmények táblázatosan lesznek ismertetve. A III. rész Borbély párizsi útjának gondosan kidolgozott leírását tartalmazza. A képek a Dunky fivérek műtermében véettek le. A klisék elsőrendű műintézetben rendeltetnek meg. A kiállításra nagy gond fordítatik. A szerkesztéssel a club titkára: Kuszko István van megbizva. A könyvre rendkívül mérsékelt áron még decemberben megrendelési felhívásokat küldött szét a club. Ennek eredményeül a mai napig 832 előfizetés illetve megrendelés tétellett. A kolozsvári tanint, növénydekei 300 példányon felül rendelték. A könyv kétféle velin papíron diszes s közönséges kiadásban fog megjelenni. A könyv megszerezhető lesz a clubtól, füzve 1 forint 10 kraj. bekötte 1 forint 40 kraj.: diszkiadásban velinpapírra nyomva, aranyozott széllel 2 forint.

Rheuma,

köszvény, lábhasogatás, mell, oldalszurás és hátfájdalmak ellen az annyira kitűnő s approbált

2. sz. turista-szesz

a legnagyobb lelkiismerettel ajánlható. 1 üveg ára 70 kr. és 1 frt

Az 1. sz. turista-szesz

specificum a test edzésére, a hajkihullás és hajkorpa ellen Mindkét gyógyszer növényi destillátum, s úgy Magyarországon mint a külföldön a legnépszerűbb s leghasznosabb házi szer. 1 üveg ára 70 kr. és 1 frt,

Kapható Budapesten

a városi gyógyszerárban Városháztér.

A budapesti

kereskedelmi és iparbank részvénytársaság

(Andrássy-út 6.) elfogad

betéteket

a legelőnyösebb visszafizetések feltétele mellett és 4%-kal minden levonás nélkül kamatoztatja. A személyi hitelegyletnél 10,000 frt-ig a tárcza-hitelegyletnél pedig 15000 frt-ig.

kölcsönöket.

Értékpapirokra előleget ad.

KARLSBADI

cipő-külön-

legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-czipő-árut

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel:

Torna-, regatta-, velocipédező-, turista és hegy-
mászó czipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vásznból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint

világos bőr- és gummitalpu czipőket

nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta czipő szerint leggyor-
abban eszközölnetnek.

Alapítatott 1838-ban

REINITZ kalap gyári raktára

Budapest, V. ker. Dorottya-utca 4.

Ajánlja minden évadhoz a legujabb nemez-, selyem- és valódi angol és stíriai Loden-vadászkalapjait dus választékban urak, hölgyek és gyermekek számára. Különösen cselédek számára a már elismert vízhatlan liberias kalapjaimat vagyok bátor a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani.

KÖNYVNYOMDA

FRITZ ÁRMIN ÉS TÁRSA

BUCHDRUCKEREI

BUDAPEST,

IV. kerület, Ujvilág-utca 2. sz.

Május 1-től Révay-utca 2. sz. a., (Váci-körút sarkán) fog létezni.

Elvállalnak mindennemű nyomtatványok elkészítését a legizlésebb kiállításra és a legutányosabb árak mellett.

Marhamérlegeket

és

hídmérlegeket

elismert legjobb minőségben ajánl

FUCHS G.

első magyar tizedes és százados hídmérleg-gyára Budapest, Károly-körút Tele fon-összekötés.

Bogdán József

kocsigyártó

ajánlja több százra menő legújabb divatu kocsijait, úgy kész halottas kocsiját a legkedvezőbb feltételek mellett még részletfizetésre is. Gyár: Budapest, IX. Páva-utca 10-12., raktárak: IX. Páva-u. 7. és muzeum-körút 10 és 19.

A korcsolyázás könyve

IRTA:

Porzsolt Jenő

egyetlen magyar könyv a korcsolyázásról.

Számos képpel

→ Ára 1 frt. ←

Kapható: Lampel R. (Wodianer F. és fiai) udvari könyvkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21.

Kártyajátékok könyve.

a legelterjedtebb hazai és külföldi kártyajátékok leírása, a hamis játék, a roulette hazardjátékok s játékbarlangok leírásával, kártyabüvészkedésével a kártyajátékok történetével és kártyaműszavak szótárával

bővítve szerkesztette

PARLAGHY KÁLMÁN.

Előszóval ellátva:

Nömösbugaczi és dombközy Mokány Berczi.

Számos képpel. Ára a több mint 200 lapra terjedő műnek fűzve 140 díszkötésben 1.60.

Az összegnek előre való beküldésénél 10 kr. porto melléklendő mire a mű bérmentve küldetik. Megrendelések utánvételre is eszközölnetnek

E mű a főváros legtekintélyesebb kártyásainak közreműködésével akként lett szerkesztve, hogy a gyakorlott kártyások ép úgy használhassák mint a kezdők, casinók és kávéházakban ép oly nélkülözhetlen legyen mint a családok körében. Megjelent és kapható:

Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai)

könyvkereskedésében Budapest, Andrássy-ut 21 sz.

Előfizetés! díj:

Negyedévre . . . 1 frt.

Félévre 2 frt.

Égész évre . . . 4 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VIII. kerület,
Röck-Szilárd-utca (eze-
lőtt Bodzafa-utca) 4 sz.Kéziratokat vissza nem
küldünk.Bérmentetlen leveleke:
nem fogadunk el.

Az „Achiles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet“, a „Balaton-Egylet“, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti, hegyvidéki turista-Egylet“, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet“, a Budapesti Torna-Egylet, a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre“, a „Budapesti Sport-Club“, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet“, a „Debreczeni Torna-Egylet“, az „Egyetemi Athletikai Club“, „Első Magyar Vivó Egylet“, az „Ersekújvári Vivó- és Torna-Egylet“, a „Fertői Csónakázó-Társaság“, a „Győri Csónakázó-Egylet“, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet“, a „Kolozsvári Athletikai Club“, a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet“, a „Körmendi Athletikai Club“, a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet, a „Magyar-Ovári Torna- és Vivó Egylet“, a „Magyar Velociped-Club“, a „Marosvásárhelyi kerékpár-Egylet“, a „Makói torna-egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Lévai Torna- és Vivó-Egylet“, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet“, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Kanizsi Torna-Egylet“, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet“, a „Nemzeti Hajós-Egylet“, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet“, az „Ó-Becsei kerékpár-Egylet“, az „Ó-Budai Torna-Egylet“, a „Pannonia Csónak-Egylet“, a „Pécsi Athletikai Club“, a „Pozsonyi Hajós-Egylet“, a „Pozsonyi Torna-Egylet“, a „Privigyei Korcsolyázó Egylet“, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet“, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet“, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club“, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet“, a „Szabadkai Torna-Egylet“, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör“, a „Szegedi Csónakázó-Egylet“, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Szegedi Torna-Egylet“, a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet“, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Újvidéki kerékpár- (Bicycle-) Egyesület“, a „Pápai korcsolya-egylet“, a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet“, „Magyar sport-club“, „Szegedi kerékpár-egyesület“, „Sportkedvelők köre“, „Veszprémi torna egylet“, „Tordai korcsolyázó-egylet“, „Budapesti Torna-Club“

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi minister ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

TORNA

A testi nevelés reformjához.

— Levél a «Herkules» szerkesztőjéhez. —

Tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy egy a régi gardából bámulatát s köszönetét fejezze ki. Az országos közegészségügyi egyesület szakülésén tartott beszéde a tornászati (jobban mondva testgyakorlat) évkönyveiben forduló pont gyanánt arany betűkkel örökítendő meg. Senkisémet volt hivatottabb, mint Ön a magyar tornászati fejlesztésének irányát a jövőben kijelölni, mint Ön, mondom, aki se nem ragaszkodik makacsul a németek száraz és pedáns tornászatahoz, se nem hiszi, hogy egyedül az atletizmus az üdvözítő, de azt sem akarja, hogy csak katonának való vak subordináció legyen a cél. Mi az életnek neveljük a fiataiságot, oly életrevalóságot kell öntenünk beléjük, hogy akármily pályára lépjen egy fiatal ember, az testileg mind ügyességben, mind erőben, fegyelmességben és önbizodalman alapuló bátorságban helyett állani tudjon. Ez az, amit Ön, szerkesztő ur, oly jelesen kifejtett; és mint mondá, föl kell karolni a lelket üdítő játékokat; kirándulásokat rendezni tavasszal és ősszel, télen korcsolyázni, nyáron fürödni és egész éven át versenyyelkel fűszerezett tornázást folytatni, és ha az idő nem kedvező a felsőbb osztályokban a vívást elővenni. Mind ebből tisztán láthatták a közegészségügyi egyesület tagjai, hogy a tornatanár a testi gyakorlatok terén universalis ember kell, hogy legyen, és épen ez az, ami okvetlen szükségessé teszi egy állami tornatanár-képezde felállítását; mert bizony valljuk be, az a csekély tudás, amelylyel a tornatanárok világga bocsáttattak az ígét hirdetni, nem elég az üdvösségre mai napság, de azt is meg kell adni, hogy jutalmunk azért épen megfelelő, és ha a szegény torna-

tanító mellékes kutforrásra nem tudott szert tenni, nem hozhatja okul, hogy tulhizása az oka, hogy az óriás forgást nem bírja; Sanyaró Vendel, a ki pedig több fizetést huz, mint mi, a megmondhatója, mi az oka?

Azért is szűk éges ideiglenesen, amíg a torna reformja keresztül megy, tornafelügyelők szétküldése az országban, kik tüzetesen megvizsgálva tornatermet, helyiséget, és megexaminálva a tornatanítót loco, legyenek képesek képet adni a helyzetről az illető forum előtt, mert mindig Tamás voltam a sok szép kimutatással szemben.

Bocsánatot kérek tisztelt szerkesztő ur, ha oly dolgokkal rablom drága idejét, miket jobban tud, mint én, de nem birtam ellentállani, hogy kifejezést ne adjak — és bizonyára minden talpra esett tornatanító ugy gondolkozik, mint én — azon nagyrabecsülés és hálának, mivel mi tornatanítók mindnyájan adósai vagyunk Önnek. Csak előre!

Maros-Vásárhelyt, márcz. 10-én.

Chevassus Ferencz,

a marosvásárhelyi főtanoda tornatanítója
és a tornaegylet torna- és vívómestere.

A torna alól fölmentés.

A közoktatásügyi miniszter február 12-én a felső nép- és polgári fiú- és leányiskolákban az egyes tantárgyak tanulása alól való felmentés és némely tantárgytól nyert elégtelen osztályzatnak a tanulók haladásának megítélésénél hivatandó egyöntetű eljárás szempontjából rendeletet bocsátott ki, melyről itt közöljük a tornára vonatkozó részeket:

A testgyakorlat és ének nem csekélyebb fontossá-

gyak a nevelésre nézve, mint az oktatásnak többi tantárgyai; mindazonáltal figyelemmel arra, hogy ezen tantárgyak nem bizonyos ismeretek elsajátítása, hanem a testi és aesthetikai nevelés kedvéért foglalnak helyet a tantervben; — figyelemmel továbbá arra, hogy a ki nem elégitő eredmény ezen tárgyaknál nem csupán a szorgalom és törekvés hiányának, hanem gyakran a testi szervezet fogyatékoságának tulajdonítandó: ezen tantárgyakra nézve megengedem azt, hogy az ezekből nyert elégtelen osztályzat a tanulót a felső osztályba lépésben ne akadályozza.

Fölmentésnek csupán tisztí orvos által kiállított orvosi bizonyítvány alapján, testi hiba okából lehet helye. Egy félévig terjedő időre a fölmentést az iskolaszék vagy gondnokság adhatja meg; azonban félévnél hosszabb időre, vagy véglegesen az 1889. évi október hó 29-én 411. eln. sz. a. kelt rendelem 11. pontja értelmében (v. ö. rendeletek Tára 1889. 2239 oldal, Néptanítók Lapja XXII. évf. 705. oldal) a tanulót csak a kir. tanfelügyelő mentheti fel.

A testgyakorlat és női kézimunkából való felmentésnél szükséges, hogy az orvosi bizonyítványban kimondásuk, vajjon az illető tantárgy egész körére, avagy csak egyik részére (péld. kötés, szergyakorlatokra) vonatkozzék e fölmentés. Elvárom, hogy az illető orvosok a fölmentés szükségességét igazoló bizonyítványok kiszolgáltatásánál tartózkodással járjanak el, ellenkező esetben őket terheli a felelőség azért, hogy feltétlen szükségesség nélkül a növendékek a testi fejlődésüket előmozdító testgyakorlat, ill. a gyakorlati szempontból nélkülözhetetlen rajz és női kézimunka tanulását nélkülözendik.

Ugyanazon szabályok, melyek e részben a rendszeres tanulóakra nézve érvényesek, a magántanulóakra is alkalmazandók: csupán a testgyakorlat és ének, mint tisztán a nevelés érdekeit szolgáló tantárgyak, mellőzhetők a magánvizsgálatoknál.

Tornász bohóc. Pétervárott a n pokban hunyt el 90 éves korában Ludovico Viola, aki annak idején a leg-híresebb bohóc volt, s később, mint tornász tanár az orosz fővárosban általános kedveltségnek örvendett. 1845-ben a Guerra-circusban Pétervárott annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy Jakovlev, az ismert milliomos 200.000 rubelt ajándékozott neki, hogy maga nyithasson circust. Viola bámulatraméltó, majomszerű ügyessége által lett híressé. «A majomlegény» című darabban nagy sikerrel játszotta a majom szerepét.

A testgyakorlati oktatás reformja.

Az orsz. közegészségi egyesület f. 6-ikán dr. Markovszky Lajos miniszteri tanácsos elnöke alatt érdekes szakülést tartott, melynek tárgya a testgyakorlati oktatás reformja volt. Ott voltak: Szathmáry György, dr. Papp Samu, Linder György, Hock János, Kun Miklós, országgy. képviselők, Gerlóczy Károly polgármester, Klamarik miniszteri tanácsos, Fodor József, Hígyes Endre, Thanhoffer, Schwimmer Ernő, Kármán Mór egyetemi tanárok, Várady Károly tanfelügyelő, dr. Kresz Géza stb.

Markovszky miniszteri tanácsos rövid elnöki megnyitója után Porzsolit Kálmán előadó egy óráig tartó előadásban ismertette hivatalos adatok alapján a közegészségi és testgyakorlati viszonyainkat, azután a testgyakorlati oktatás reformjának egész tervezetét terjesztette elő, melyet a jelenvoltak általános helyesléssel fogadtak. Hangsúlyozta a tornatanítás reformjáról, hogy egyrészt a gyakorlati élet követelményeit kell figyelembe venni, másrészt a nemzeti szempontot, melynek uralnia kell egész közoktatásunk reformját is. A külföld intézményeiből is csak azt kell átvenni, mi megfelel a magyar geniusnak. A német tornából meg kell tartani a rendet és alaposágot, a francziáktól át kell venni a játékokat az angol-görög athletikától a versenyeket. E mellett föl kell eleveníteni a régi magyar tornajátékokat s össze kell gyűjteni egyes vidékek játékeit. Kifejti, hogy a népiskolában a főszűly a játékokra fektetendő, míg a középiskolában a torna mellett az úszás, vivás, korcsolyázás és czéllövés is tanítandó. Ezenkívül a tanulókkal kirándulásokot kellene rendezni a tornatanár és a természetrajz tanárnak vezetése alatt. Az egyetemeken tornatermek és tornatermek volnának felállítandók s egyetemi testgyakorló egyletek volnának alakítandók. A lányok tornatanításánál a főelv, hogy a nők tanítanak a leányokat tornáztatni. Hangsúlyozza a katonai gyakorlatok fontosságát, s ismereti a francia iskolai zászlóaljok szervezetét. Indítványozza egy állami tornatanár-képezde felállítását, melyben a tornatanárok az összes testgyakorlatot elsajátíthatnák. Sürgette a tornatanárok anyagi helyzetének javítását, a tornaórák szaporítását s felvetette az eszmét, hogy nem volna e czélszerű a tornareform végrehajtásáig tornafelügyelőket nevezni ki. Végül hangsúlyozta annak szükségét, hogy a testgyakorlati oktatás egész ügye törvényhozásilag rendeztessék.

Az élénk eljenzéssel fogadott felolvasás után Hock János orsz. képviselő lépett a felolvasó asztalhoz, s szép rögtönzött beszéddel foglalkozott az előtte szóló felolvasásával. Hangsúlyozva az egyesület nemes hivatását, azon reményét fejezi ki, hogy az egyesületnek összeköttetéseivel fogva, lehetséges lesz társadalmi uton odahatni, hogy részint a lapok részint gyűlésezések útján felvilágosítsa a közönséget a testi nevelés előnyeiről. Sok szülő azt hiszi, hogy eleget tett a testi nevelés kötelezettségének, ha gyermekét a szabad levegőn 1—2 órán át sétáltatja, pedig a gyermeknek is, ép úgy mint a növénynek, szüksége van állandó szabad levegőre, napfényre. Szükséges tehát a szülőket ezen téves testi nevelés hátrányairól tájékoztatni. A felolvasó által megemlített azon sajnálatos tény okát, hogy százharmincz ezer gyermek pusztul el, a gondatlan nevelés következtében, abban látja, hogy a szülők arra törekednek, hogy a gyermeknek csupán lelkét táplálják, nem vevén tekintetbe azt, hogy a gyermek fizikumának összhangban kell fejlődnie lelke táplálásával. Okvetlenül szükséges tehát a két tehetség harmonikus fejlesztése. Örömet fejezi ki az e téren megindult társadalmi mozgalom fölött, melyet szóló a képviselőházban már három év előtt megpendített, de akkor nem talált kellő viszhangra, Szükséges a testi nevelés szempontjából az iskolákban a játékot, a sportot, a versenyeket, a testgyakorlatot fejleszteni, mert lehetetlen, hogy teljes értelmi munkát tudjon végezni az, ki testi tehetségét elhanyagolja, ki fizikumát nem erősíti. Utal a francia társadalomban felmerült mozgalomra, mely az ifjúság testi fejlettségének biztosítását a játékokban, testgyakorlatban, versenyekben találja. A mai rendszert szóló mindenesetre kiegészítendőnek tartja, de nem tartja alapjában felfogatandónak s a túlzásoktól óvakodni okvetle-

nül szükséges. A tornatanárok helyzetét minden körülmények közt javítandónak tartja, s óhajtja, hogy csakugy rang mint fizetés tekintetében is teljesen egyenlősítessenek a többi szaktanárokkal. Végül hálás köszönetét fejezi ki a felolvasónak érdekes előadásáért s azért, hogy anyagot adott egy olyan discussióra, mely méltó és érdekes tárgyat képezi a mai szakülésnek. (Élénk helyeslés.)

Dr. Dollinger Gyula egyetemi tanár a testi nevelés érdekében szükségesnek találja, hogy az iskolában csak délelőtt tanítsanak; helyesli a tornatanárképzés reformját, de leghelyesebbnek tartja, ha a középiskolák rendszeren tanítják a tornát.

Klamarik János miniszteri tanácsos kiemeli, hogy a kormány mindig buzdítja a középiskolák tanárait, hogy szereznek meg a tornatanítási képesítést, s a tornatanítók helyzetének javításán munkálkodik. A játékok üzését az iskolában szükségesnek tartja, de ez pénzkérdés, mert a játékokra nagy terek, vagy csarnokok szükségesek. A vivástanítást egy intézetbe, a budai Ferenc József-intézetbe be is vitte akormány.

Dr. Csapodi István azt sürgeti, hogy az iskolai óraszünetek alatt játszassák a gyermekeket.

Dr. Schusny tanár a céllövészet iskolai gyakorlása mellett érvelt és az egészségügyi szempontok figyelembe vételét hangsúlyozta.

Szuppan Vilmos tanítóképzési igazgató a mai tornázási rendszerben a tornaszerek tulségos használatát roszalja s szabadabb szellemet kíván a testgyakorlati oktatásban. Dr. Krick Árpád a tornatanár-képzés mai állapotát ismertette.

*

A felolvasásokat az egyesület folytatja. Igy f. hó 13-án. Bokelberg Ernő olvasott fel, minden oldalról ismertelve az iskolai tornázás közegészségi fontosságát. Több javaslatot is hangoztatott a tornatanításra vonatkozólag. Ezek közé tartozik első sorban az is, hogy a tanulók számára játékterek létesítsenek, hol mindazokat a testedző gyakorlatokat végezhetnék, melyekre a tornaszobákban hely nincs. A felolvasót a közönség megéljenezte. Ezután az egyesület tagjai a felolvasás felett rövid eszmecserét váltottak.

Hét tornatanítónői állás betöltésre kerül a főváros polgárleányiskolában. A közgyűlés már hozzájárult a javaslatához. De csak olyan tanítónők alkalmazhatók, a kik a torna-okleveleken kívül a polgári iskolai tanítónői képesítést is megszerezték.

A nemzeti tornacsarnokban f. hó 8-án házi gyakorlat volt, melyen körülbelül száz tornász vett részt. Ugyanannyien nézték a sikerült productiókat, melyeket szabadgyakorlatokkal kezdtek. Ezután csapatgyakorlatok voltak, tizenkét csapatra oszolva. Végül versenygyakorlatok következtek u. m. kötélmászás és magas ugrás. Elsők lettek Horovich István és Totis Lajos tornászok, kik tiszteletdíjban részesültek. Azt a két értékes tárgyat nyerték jutalmul, melyet Hegedüs Sándor egyleti elnök ajánlott fel.

Torna-czipők. A torna-gyakorlatokra tudvalevőleg legalkalmasabbak a zsinóralpu könnyű vászoncipők, melyek olcsóságuknál fogva is igen ajánlhatók. Az ily fajta cipőket csak külföldön csinálják. Kajári Dezső, kinek hirdetése lapunkban is olvasható, hozatott ily tornaczipőket s üzletében (Dorottya-utca) megrendelhetők.

VADÁSZAT.

Medvevadászat Oroszországban. Windischgrätz Hugó herceg három heti időzés után visszatért Oroszországból, hol részt vett a niesviezi medvevadászatokon, Radziwil Antal herceg birtokán. A vadász-zsákmány igen gazdag volt. A tizenegy vadásznapon át öt puskás tizenöt medvét terített le, ezen kívül három anya medve után nyolcz medvebocot vettek ki a vadcsokból. Windischgrätz herceg maga három medvét lőtt és öt medve kölyket vitt haza Bécsbe.

LÖVÉSZEZET.

Az új német puska és hatása.

A »Münc. Allgemeine Ztg.« szerint az új, 1888-ki mintájának nevezett puska, 8 mm. caliberű, mint a miénk, sőt az öt töltényt tartalmazó tartály teljesen Mannlicherrendszerű. Lőtávola 3800 méter, tehát 899 méterrel nagyobb, mint a mostanig használt fegyveré; a golyó röpivének nyujtottsága, áthatolási ereje és találati biztonsága lényegesen fokozott. Hogy a gyors és sok tüzelésnél a cső egyhamar tulságosan át ne melegedjék, Mieg őrnagy egy csőborítékot gondolt ki, a melyet izzó állapotban a tulajdonképeni csőre rávonnak. Ez által az új német lövegélyer előnyben van a francia Lebel-fegyver fölött, a melynek csőve 30, egymásután tett lövés után annyira átmelegszik, hogy megzavarja, hátráltatja a tüzelést. A német fegyver csővének lassu átmelegedése és a lövegnek nikel és aczélborítékkal bevonása következtében elejét vették annak is, hogy a cső olyan hamar megolmosodjék, mint a Lebel-fegyveré. A löveg áthatolási erejére vonatkozólag a következő hivatalosan megálapított eredmények adnak felvilágosítást: A löveg áthatol 100 méter távolságról a 80 centiméter vastag száraz fenyőfán, 400 méterről 45, 800 méterről 25 és még 1800 méterről is 5 cm. vastag fenyőfán. A 7 mm. vastag vaslapon 300 méter távolból még áthatol. Még világosabb lesz ezen új fegyver pusztító hatásának képe a következő gyakorlati esetekből: Ezentul a fák, még a legvastagabbak is, melyek eddig jó fedezetül szolgáltak, nem nyujtanak többé biztonságot, mert a löveg simán áthatol rajtuk. A löveg áthatolási ereje oly nagy, hogy ha századoszlopban hat ember áll egymás mögött, hét-hét lépésnyire közzel, a löveg mind a hat emberen keresztül megy, ha nem talál utjában valami kemény tárgyat, mely utjából eltéríti, de akkor a szomszédot sebesíti meg. E borzasztó hatást csak némileg enyhíti az, hogy az új lövegek által az emberi testben okozott löcsatorna keskenyebb, mint az eddigi. Ezentul, ha az ellenség valamelyik háznak, vagy majornak falkerítését védelmi célból megszallja, az a falkerítés, ha csak nem nagyon vastag és kettős téglarakásból nem áll, nem nyujt többé a mögötte állónak védelmet, mert ismételt kísérletek azt bizonyították.

ták, hogy a löveg a csak másfél téglavastag falon gyakran áthatol, különösen ha ugyanegy helyre két lövés talál. Ez új fegyverek mintapéldányait a német csapatok között a megismertetés céljából már kiosztották. Április 1-ig a hadsereg legnagyobb része el lesz látva az új fegyverrel.

A budapesti polgári lövész-egyesület vadász-bizottsága márcz. 16-án, vasárnap róka-hajtó vadászatot rendezett.

A nagykárolyi lövőde helyiségét a város megvásárolja; ez ügyben Zanathy Kálmán elnöklete alatt a napokban értekezlet volt Nagy-Károlyban.

CSÓNAKÁZÁS.

A szegedi csónakázó egyesület a téli kikötőből a napokban szállította fel csónak-házát a Tiszán, s minthogy rendes állomáshelyén a rakpart-erősítési kőhányásokat még a tavaszi ár megérkezése előtt folytatni fogják, ideiglenesen a pénzügyi palota előtt helyezte el, hol a csónakok már az egyesület tagjainak rendelkezésére állanak. A tiszai regattaszövetség versenyei ez évben minden valószínűség szerint a tavasz végén tartatnak meg és így a szegedi csónakázó-egyesület a versenyben részt vevő tagjai kiképzését már legközelebb megkezdi.

Oxford és Cambridge versenye. Az oxfordi és a cambridgei egyetemi hallgatók versenye már végleg meg van állapítva. Az oxfordi evezősök, kik között a tavalyiak közül is többen vannak. Toplowba érkeztek s ott gyakorolják magukat. Általában jó benyomást gyakorolnak a szemlélőre. A cambridgeiek már Putneyben vannak és soraikban foglal helyet Gardner is, ki az utolsó két versenyen mint strokeman szerepelt s ki a cambridgeiek részére tereli a közönség bizalmát. A fogadások javában folynak.

A „Neptun” evezős egyesület tánczestélyre hívta meg az előkelő társaságot közelebb a hatodik-hetedik kerületi kör termeibe. A tánczestéllyel a neptunisták a nemzetiekkel álltak ki versenyre s ez a vetélkedés eldöntetlen maradt. A két mulatságot fényre és előkelőségre alig kell összehasonlítani, mert kevés kivétellel ugyanaz a társaság mulatott együtt a Neptun tánczestélyén, mely a minap a nemzetiek bájjának volt vendége.

LÓ-SPORT.

Hatvanhat versenynap lesz az idén az ausztriai és magyar lóversenytérekén. Ausztriára 39 jut, Magyarországra 27 s legelől áll Bécs 32 versenynappal, míg Budapesten 20 napon lesz

futtatás. Vidéki városokban Ausztriában is, Magyarországon is 7—7 versenynap van kitűzve, még pedig Lembergben és Prágában 3—3, Pozsonyban, Sopronban, Debreczenben 2—2 s Tán s Pardubicban 1—1. A saison Bécsben nyílik meg husvét másodnapján, ápril 7-én s ott lesz az utolsó futtatás is október 26-án.

A megadóztatott totalisateur. Az osztrák jockey-club igazgatósága tekintettel arra, hogy a totalisatort megadóztatták s így az eredmény nem állapítható meg, az 1890 szept.—okt. bécsi versenyekre történt bejelentéseket — a megállapított versenyekre vonatkozó kivételével — hatályon kívül helyezte. Ugy látszik, hogy a jockey clubnak e strikehoz hasonló intézkedését nem az új törvény, mely a totalisateurre 4% adót vet, idézte elő, hanem annak a javaslatnak az elfogadása, mely szerint az osztrák kormány ezentul csak a 6 frtos helyen, az I. tribüneön felállítandó totalisateurt tűrje meg s a 2 frtos beléptijegygyel bírók a totalisateur «éivezetéből» ki legyenek zárva. Ez aztán, tekintettel az utóbbi hely látogatóinak nagy tömegére, tényleg okozhat olyan nagy különbségeket, melyek nem ösmerése folytán az eredmény nem állapítható meg, t. i. azon quóta, melyben a nyertes ló tulajdonosa a fogadási összegből részesül.

A Szt-István-díjra, amely az osztrák-magyar monarchiában tudvalevőleg a legnagyobb versenydíj, 40.000 frt, 116 aláírás történt. Érdekes, hogy ezuttal a külföld 24 lóval nevezett e versenyre, a mely hova-tovább, egyre nagyobb mértékben ölti magára a nemzetközi jellegét.

ATHLETIKA

Téli gyalog kirándulások.

A kolozsvári atletikai klub tagjai a télen két kirándulást tettek. Febr. 16-án kirándultak Borbély György bajnokhoz a 30 km-terre fekvő Tordára, hol megtekintették az ottani buzogány-kör gyakorlatait, résztvettek a korcsolya-egyesület által rendezett korcsolyai estélyen és azután Sándor Kálmán korcsolyázó egyesületi elnök, Borbély titkár és mások társaságában az estét vidáman töltötték. Február 26-án pedig Kolozsra mentek, mely Kolozsvártól 25 km-erre van. Utóbbiról szóló eredeti tudósítást itt adjuk:

Az athléták II. téli sétája.

Kolozsvár—Kolozs.

A kolozsvári atletikai club tagjai Kolozsvárról Kolozsra téli sétakirándulást rendeztek. A kirándulók február 23-án reggel indultak, dél táján érkeztek — a metsző szél s 18 fok hidegben fokozott gyorsasággal folytatott menetben Kolozsra. Kolozson Zabulik Lajos polgármester és Zabulik Sándor főkapitány vendégei voltak, s az időt vidám körben kellemesen töltötték, visszaidézvén a hajdani kolozsi kirándulások s versenynyel egybekötött ünnepélyek kellemes élményeit, melyek egyikén a klub magas elnöke, br. Josika Lajos ő nagyméltósága is jelen volt.

Délután fél négy órakor indultak haza, az előre megállapított program szerint. A visszajövetel vonattal volt tervezve Kolozskarától, hová csak rövid 10 perczel érkeztek később a vonat indulása után.

A kirándulókat ez nem hozta zavarba. Le akarták pipálni a vonatot s gyalog folytatni az utat visszafelé. Az athlétákat kedvelő állomási pénztárnok azonban lebeszélte e tervükről őket.

— Kérem, épen szükiben vagyunk, ugymond, a fiatal embereknek. Jöjjenek velem. Elvezetem egy olyan társaságba, a hol az önök elkésésén nagyon fognak örülni s felséges mulatságunk lesz.

Pompás. Fiuk menjünk tehát. S mentünk a Moldován Ananiás g. kath. plébános urnál rendezett mulatságra, mely mulatság a farsang bucsuztatására volt tartva.

A nemes gondolkodású román pap nagyon megörvendett a nem remélt fiatalságnak. Isten ujját látta e tényben is működni; elhalmozta a kirándulókat sziveségével.

Vacsora után tánczra perdült a társaság; magyar fiuk, román kisasszonyok egyforma hévvel járták a csárdást reggelig; $\frac{1}{2}$ -kor Bogyó pénztáros ur figyelmeztetésére bucsut vettünk a vidám körtől s eltele a kellemesen eltöltött éj vidám emlékeitől, a vonat zakatolása közben is szeretettel gondoltunk derék házigazdánkra, szeretetreméltó fiatal szép nejlére s a kirándulók iránt érdeklődéssel viseltető s a tánczban fáradhatatlan kisasszonykákra. A kirándulásban csak az a kellemetlenség ért, hogy füleinket, mit a fagy alaposan megviselt, egy ideig felkötvé kell hordani.

Szakáts Lajos.

Ököl-viadalok.

Az angol nemzet, mely minden sportnak és testgyakorlatnak meleg pártolója és buzgó művelője, különösen kedveli az ökölharcot, vagy a mint ezt nevezni szeretik: a «Nemes művészet»-et (the noble art.)

Midőn a szigorú évszak fődél alá szorítja Albion fiait, a legkedvesebb időtöltésül a «boxolás» látványa szolgál.

A nagyobb városok klubjai a leghíresebb öklözőket igyekeznek egy-egy estére megnyerni, tekintélyes díjakat tűzve ki a győztesnek.

A londoni „Pelican-Club”, az angol főváros egyik legnevezetesebb egyesülete, pár héttel ezelőtt igen érdekes ökölviadalt rendezett, melyben két híres „öklész” vett részt; Bill Good és Toff Wall szálltak szembe egymással a 200 font sterlingnyi csinos összeg elnyeréséért. Persze, kesztyűsen, mert a kesztyű nélkül való öklöződést a rendőrség szigorúan tiltja.

Roppant és előkelő közönség jelenlétében produkálta magát a két boxoló

Bill Goodról régóta az a vélemény szilárdult meg, hogy ő Angliának egyik legjobb öklőhőse.

Toff Wallról szintén mesés dolgokat beszélnek, ki számos nevezetes boxolót gyűrt már le.

Utóbbi izmos, vállas fiatal férfi, ökleinek csapása félelmes: csak az a hátránya, hogy alacsony, tehát nem nyulhat ki eléggé s ezt nagy ügyességgel és elevenséggel kell pótolnia

Good nem aanyira izmos, de magasabb s rendkívül szívós. A nemes művészetet már 17 éves kora óta gyakorolja.

Good 1864-ben, Wall pedig 1863-ban született s így mindenik még virágában levő fiatal legény. Sulya amannak $70\frac{3}{4}$ kiló, emennek pedig $71\frac{1}{4}$ kiló.

Miután a két ellenfél kézszorítással üdvözölte egymást, mint gentlemanekhez illik, szétváltak ismét, hogy az intélő által adott jelre ökleikkel megrohanják egymást.

Wall mindjárt kezdetben a támadó politikát követte s az eleinte csak védelmi állást foglalt Goodot mellén, fején s a hol érhetne, derekasan döngetni kezdte. Good csakhamar észrevette, hogy emberére talált s a sok eleganciával alkalmazott ütlegeket sebessége szerint igyekezett visszaadni. Tizenkét ízben ütköztek össze s jól helybenhagyták egymást; de a bírák mégis Wallnak ítéltek oda a díjat, mint a ki több point-nal multa felül ellenfelét.

*

Még érdekesebb ökölvialdal volt az, mely közelébb Glasgowban ment véghez, hol több mint kétezer ember volt jelen a nem mindennapi látványnál.

Nem kevesebbről, mint arról volt szó, hogy Angliának a jelen korban legkitünőbb ökölművésze, Mitchell Károly az egykori bajnokkal, Mace Jem-mel fog ökölvialdalra szállni.

Mace-t egykor az egész világon a legjobb ökölművészek tartották, s mai nap is, mint a «nemes művészet» oktatója, felülmulhatatlan. Nem mai gyerek többé, mert 1831-ben született, tehát ujjával éri hatvan évét. Fényes pályafutása volt. Egymás után győzte le Angliát és Amerikát ökölvívteit. Legnehezebb küzdelme azonban az volt, midőn Amerikában a híres Allen Tamást öklözte porba, kétségbeesett harcz után. Ez a diadala aztán nemcsak dicsőséget: «Amerika ökölbajnoka» czímet, hanem pengő, csillogó ötezer dollárt is hozott neki.

Am a sok és fényes diadal után Mace is nyugodni akart elvégre a babérjain s már két évtized óta teljesen visszavonult az ökölvialdal porondjáról s éveken át mint vendéglős kereste kenyerét Ausztráliában, míg nem 1884-ben mint dús gazdag ember tért vissza szülőföldére, Angliába.

Az utóbbi időkben Angliát öklözői igen szomorú szerepet játszván Amerika és Ausztrália boxolóival szemben, Maceban fölpezsdült a vér s mint valamely kiszolgált csataménre a harci riadó hatni szokott, az öreg Mace is föllekesült, midőn most fényes multjára visszaemlékezett s valamennyi világhírű boxert ökölpárba hivat ki.

Mitchell Károly elfogadta a kihívást.

Mint a futó tűz, járta be ez a hír a szigetbirodalmat s messze földről sereglettek egybe e férfias sport kedvelői a kitzűött napra.

Roppant készpénz-fogadás volt mind a két hősnek az ökleire.

A fiatal Mitchell az ősz Mace-szel állt szemközt, kinek sem bátorsága, sem ereje és «tudomány»-a nem hiányzott, csupán a fiatal kor elevensége.

Mitchell nem is kimélte öreg ellenfelét s kivált az utolsó, a negyedik összeütközésnél oly hevesen osztogatta a csapásokat a magát derekasan védő öregre, hogy a rendőrpáncsnok jónak látta beszüntetni a viadalt, melyből különben Mitchell is dagadt arczczal vonult vissza s egyszer, a harmadik összeütközésnél oly hatalmas csapás érte, hogy a földre roskadt. A bírák azonban mégis Mitchellnek ítéltek a győzelmet oda. Mace érdemeül azonban legyen megemlítve, hogy mindjárt az

első összecsapásnál a balkeze kis ujjá kitört s így mint sérült vitéz folytatta tovább a harczot.

De nemcsak Angliában, hanem Amerikában is javában folynak most az ökölviadatok. New-Orleansben pár hét előtt Jake Kilrain, kit az ökölművészet egyik legkitünőbbikének tartanak, Jim Corbett-tel, a san-franciscoi box-professzorral küzdött hőnyű keztyükben. (hogy épen a tisztességnek eleget tegyenek) s utóbbi, a professzor ur, fölényben volt s néhány összecsapás után Kilrainnek mind a két szeme tájéka szörnyen megdagadt, s orrán-száján folyt a vér. Másodszori összeütközés után Kilrain harczképtelen lett s a kitűzött 3500 dollárt a jury a professzor urnak ítélte oda, ki most eszép diadala által vérszemet kapván. a híres szerencsen Jackson Péterrel akar kissé öklözödni, ki pár hónap előtt Anglia mesteröklözőjét, Jem Smithet legyőzte. Ha tehát Corbett tanár a szerencsennel is ép oly szerencsésen elbánik, mint Kilrainnel, akkor a világ legelső ökölbajnokának tekintheti magát.

Uj k é r i .

Vívó-estély. Fodor Károly műegyetemi vívómester márczius hó 30-án d. u. saját vívótermében (Trattner-Károlyi ház) rendezí második nagy versenyt a „Magyar Sport-Club“ tagjainak és 300 tanítványainak közreműködésével.

A házi versenyek programja:

I. Diszfelvonulás, versenyszínekben. (Fodor Károly és segédje Rákossy vívómester vezetése alatt)

II. Commandó kard-vívás.

III. Kezdők manchetta-vívása (Több csoportban)

IV. Kezdők assout vívása.

V. Vívó-viadal.

VI. Haladóttak manchetta-vívása.

VII. » assout-vívása.

VIII. Torna és athletikai productiók. Birkozás, skatting ring, velociped, duplex (labdázás.)

IX. Tiszteletdíjak ünnepélyes kiosztása, zárászó.

X. Banquette, esetleg táncz.

A kolozsvári athletikai club igazgató választmánya gyűlést tartott febr. 24-én délután, melyen több kisebb ügyet intézett el. Tagul jelentkezettek közül Veres Zoltán, Farkas Gyula, Moldován György, Philippovics Emil, Szappanos Pétert a választmány, miután neveik észrevétel végett a club helyiségében 8 napra ki voltak függesztve, s miután felvételük ellen sem a clubban, sem a választmányban vélemény nem merült fel, a választmány rendes, illetve pártoló tagok sorába felveszi. A választmány köszönetet mond az adományozott 25 frtért a kolozsvári kisegítő takarékpénztárnak. Pénztárnok jelentése olvastatott fel a pénztár állásáról és a hátralékokról. Választmány örömmel vette tudomásul, hogy a hátralékos tagok nagy része díjait kifizette. Miután a club csakis e nagyon mérsékelt tagdíjából tartja fenn magát s erre való tekintettel már az alapszabályok is erkölcsi kötelességévé tették a tagoknak a tagsági díjak fizetését, a választmány ki-

mondja, hogy azok ellen, a kikben a club iránt ennyi jóakarattal sincs, az alapszabályokat szigoruan alkalmazni fogja, neveik nyilvánosságra hozatalát már közelebből megkezdi. A népes gyűlés ezenfelül még több ügyet intézett el.

Torna- és vívóegylei Szolnokon. Szolnokról írják: Városunk közhasznú intézményei újabbán egy kiválóan hézagpótló egylettel szaporodtak. E hó 2-án ugyanis megalakult a «szolnoki torna- és vívó-egylet». A helybeli casinó termeiben szép számmal egybegyűlt érdeklődőket Kerekes Géza üdvözölvén, nyomban megkezdődött az alapszabályok megvitatása, melyeket Vincze Miklós dolgozott ki és a melyek csekély módosítással elfogadtattak. A jelen voltak a megalakulást kimondván, az ideiglenes tisztikar következőleg alakított meg. Elnök: Tóth Mór, alelnök Elek Dávid, titkár dr. Kerényi Samu, pénztáros Vincze Miklós, orvos dr. Halász Béla, ügyész dr. Deutsch Adolf, szertárnok Roseth Arnold. Választmányi tagok: Balogh Sándor, Kerekes Géza, dr. Vig Gyula, Morvay Lajos, Surányi Gedeon, Makray István, Haránszky István, Csekey István, Nagy Ödön, Csorba Kázmér, Böszörményi Pál és Harsányi Bálint. Tóth Mórt e reá esett választásról Kerekes Géza, Vincze Miklós és dr. Kerényi Samu urakból álló küldöttség értesítette, ki is a választást elfogadta, kijelentvén, hogy a közhasznú egyletet tőle telhetőleg fogja támogatni.

Gr. Vay Lajos vívómester tanítványai által márczius 20-án, az iparos kör helyiségében (Ferenczies-bázár) tánczczal egybekötött vívó versenyt rendez. Kezdeté délután 6 órakor. Program. 1. Kezdők törversenye. 1. Ifj. Tábornszky Nándor ur, barna szalag. 2. Láni Albert ur, vörös. 3. Czászár István ur, világos kék. 4. Rákovszky Antal ur, vörös kék arany. 5. Majtényi János ur, kék és vörös. 6. Kégl János ur, fehér és világoskék. 7. Weisz Miksa ur. 8. Horváth Árpád ur, világos zöld. 9. Müller Henrik ur, fekete. 10. Baárr Vilmos ur, aransárga. 2. Kezdők kardversenye. 1. Müller Henrik ur, fekete. 2. Donhoffer Szilárd ur, fekete vörös. 3. Stein Richárd ur, világos kék sárga. 4. Honthy Ödön ur, crème vörös. 5. Vay Zoltán ur, kék vörös. 6. Farbaky István ur, lazacz és zöld. 7. Kondor Ferencz ur, aczélszürke, rózsaszín. 3. Haladó tör-vívók. 1. Donhoffer Szilárd ur, fekete vörös. 2. Kiss Jenő ur, lazacz. 3. Radó Gyula ur, fehér kék. 4. Mocsáry Sándor ur, vörös kék arany. 5. Bittó István ur, pepita és viola. 6. Vay Zoltán ur, vörös kék. 7. Farbaky István ur, lazacz és zöld. 4. Haladó kardvívók. 1. Mocsáry Sándor ur, vörös kék arany. 2. Radó Gyula ur, fehér kék. 3. Zoltán József ur, vörös kék. 4. Kiss Ernő ur, lazacz. Minden kezdő vívónak joga van a haladók versenyén részt venni, ki első díjat nyert.

FÉNYKÉPEZŐ SPORT

A műkedvelő photographiai kiállítás jury-bizottsága a következőkép alakult meg: elnöke gróf Teleki Géza, alelnöke Herdlicska Arnold cs. és kir. őrnagy, magyar testőr, titkára Kalecsinszky Sándor, a földtani intézet vegyész. Tagjai: Bohus László, orsz. képviselő, báró Eötvös Loránt akadémiai elnök és egyetemi tanár; dr. Gothardt Jenő, a berényi csillag-

vizsgáló intézet tulajdonosa, dr. Kéry István, dr. Konkoly Thege Miklós, az ó-gyallai csillagvizsgáló intézet tulajdonosa, Kozmata Ferencz udv. fényképész, Rauscher Lajos műgyetemi tanár, Roskovits Ignác, festőművész, Srna Károly a bécsi amateur-fotographiai club elnöke, dr. Téry Ödön min fogalmazó, Vágó Pál festőművész, dr. Wartha Vince műgyetemi tanár.

A SPORTVILÁGBÓL.

Kocavadász. «Tiszteli a nagyságos asszony, — szól urának az inas, — nagyon szépen köszöni a két nyulat. Különösen annak örült nagyon, a melyik már meg is volt spékelve! — Óh jaj, az a barom vadkereskedő! — kiált föl az ur. a ki különben szenvedélyes vadász, — hogy fogom én most elhítni, hogy az a nyul, a mit küldtem, már spékelt volt, a mikor meglőttem!

A műkedvelő fényképésznél. Asszonyság: «Szeretném lephotographáltatni az én kis lánykámat, — mondja, milyen ruha lesz erre legalkalmasabb?»

Photograph: «Gyermekeknek legjobban áll, ha kis üngöcskében fényképezzük le őket.»

Asszonyság (röstelkedve): «Az bajos lesz egy kissé.

— Miért?

— Mert az én kis lánykám már — 17 éves.

TOURISTA-SPORT.

Az agteleki barlang ujj bejárása.

Örvendetes hírt adhatunk a magyar turistáknak: egy sátoralja-ujhelyi távirat jelenti, hogy az agteleki barlang ujj bejárásának áttörése ma szerencsésen megtörtént. E költséges és fáradságos munkát, a Kárpát-egyesület hajtatta végre, de a kezdeményezés érdeme Agttelek derék lelkészé: Baksay Dánielé, a ki a világhírű barlangnak legkitünőbb ismerője és már sok év előtt kieszelte; hogyan lehessen ez óriás üregeket minden részükben könnyen hozzáférhetővé tenni. Kiszámította, hogy az abauji oldalon, az Agttelek és Józsaif között levő országot bizonyos pontján ásott alagut a barlangnak épp ama részébe torkollanék, a mely a legcsouálatosabb, legnagyobb szerű, de a hova eddig csak kevés utas jutott, oly nehéz volt az odáig menés. Most kész az ujj bejárás, a mely az 5798 méter hosszú főág 4509-ik méterénél nyílik be a barlangba. Az utas előtt, ki itt megy be, egyszerre föltáru a csepegő-kövek tündérvilága; jobbkézt az arany utcába fordul s a Csillagvizsgállótornyos és Cerberus-fején át csakhamar eléri a Poklot, a mely a barlangnak abszolút leggyönyörűbb része, különb Adelsberg minden csodájánál. Itt még szűzi gyémánttisztaságban ragyognak a stalaktitok, nem feketített be mindent a fáklyafüst, mint a barlang ama helyein, a hova turisták eljutottak. Mától fogva akár hölgyek is megnézhetik az agtteleki ama legszebb ágait, a hova eddig eljutni fél hőstett számba ment. Minthogy a barlangnak most már két ellentétes oldalon van nyílása, az egész üreget 6—8 óra alatt kényelmesen be lehet járni, az eddigi 18 óra helyett. S a mi fő: az utas mellőzheti is azokat az ágakat, a melyeket a füst már pinzévé homályosított be.

A budai hegyekben új utat építenek. A szép Juhászról a Jánoshegyre építendő kocsit 8 és fél holdnyi erdő kivágását teszi szükségessé s kisebb emelkedésű lesz a budai Albrecht-utnál. Ez alkalommal mintegy 3000 régi fát kell kivágni.

Magyar Jelzálog Hitelbank.

Hirdetmény.

A Magyar Jelzálog Hitelbank t. cz. részvényesei az 1890. márcz. hó 27. napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (Erzsébet-tér 9. szám alatt) tartandó

XXI-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése.
2. Az 1889. évi mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hova fordítása iránt.
4. A felügyelőbizottság megválasztása.

A részvények letehetőik:

Budapest a bank főpénztáránál (Erzsébet-tér 9. sz.) és a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál.

Bécsben az Union-Banknál.

Párisban a Sociétés de Depots et de Comptes Courants című banknál.

Az igazgatóság.

Alapszabályok kivonata:

20. §. 10 teljesen befizetett részvény, vagy 20 részvényjegy-tulajdona egy szavazata jogosít.

21. §. Részvényesek, kik szavazójogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összeülte előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letéteményezni.

A letéteményezés a bank pénztáránál vagy más, a hírlapokban kijelölt helyeken eszközölendő.

22. §. A szavazó jog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csakis részvényesnek adható.

Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

Azoknak, kik szavazójogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatnak ki.

A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog Hitelbanknál 1 minden egyéb letéthelyen 2 péld. nyon jegyzendők. A letévé a letéti részvényekről térítvényt nyer és a részvények annak idején, a közgyűlés megtartása után, csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1889. évi mérleg és jelentés 1890. márczius hó 19-ől kezdve a. t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

KARLSBADI

cipő-külön-
legességek.

Kajári
Dezső

Budapest, Dorottya-utca 8. szám a.

Ajánlja legdusabb választékban

férfi-, női- és gyermek-cipő-árukat

a legolcsóbb árak mellett. — Különös figyelemmel:

Torna-, regatta-, velocipéző-, turista és hegy-
mászó cipőket, vadász csizmákat

mindennemű bőr- és vászonból urak, hölgyek és gyermekek részére
ugymint

világos bőr- és gummitalpu cipőket

nagy választékban raktáron tart.

Vidéki megrendelések mérték vagy minta cipő szerint leggyor-
abban eszközöltetnek.

FECSKENDŐ
 folyton tölthető gomblyukibolya
 40 fr. Rósa vagy gyöngyvirág
 rá 60 kr. Csokrok 60. 80 kr.

FECSKENDŐ
 tölthető ibolyacsokor
 — 60, 1 —

FECSKENDŐ
 tölthető porcellánrózsák
 szála — Vizhatlan rózsák
 — 80, 1 —

FECSKENDŐ
 UJ!
 tollas madárkák — 4 — és 5 —
 2.50, 3 —

FECSKENDŐ
 tölthető gummiszivar
 — 60, revolver — 70,
 — 1, 3.30.

FECSKENDŐ
 nyakkendő 1.20,
 szivarcsipka 1. —

FECSKENDŐ
 t. éfás alak 1. —

FECSKENDŐ
 szivarzó ember — 85

FECSKENDŐ
 csukortartó 1.50.

FECSKENDŐ
 tölthető éles séta-
 ot UJ! 2.50, 3.75,
 4.00, 5. — 6 —

FECSKENDŐ
 gyűjti a legjobb
 lójta — 30, ki-
 — UJ! — 10

FECSKENDŐ
 szivar illatszertölve 5.

FECSKENDŐ
 flac mok fi-
 nom il-
 latszerrel töltve — 35,
 — 50.

ÉRTESETÉS
 a
 husvétii kiállításról.
 A legdiszesebb husvétii
tojások

egész uj kiállításnak 10 krtól 30 frtig rendkívül nagy választékban Hasonló husvétii tojás-töltelékek hölgyek és gyermekek számára. Pompás meglepetéstárgyak az annyira szokásba jött husvétii öntözéshez részint költői gyengéd, vagy kedvderítő természetiek.

TOJÁS TOJÁS

szines 20, 40, 70, 1. —, 1.30, i
 rágfestéssel 4, 75, 1. —, 1.50, 2 50
 szines fonatú 50, 90, 1.50,
 peluche, atlasz vagy selyem 50 fr
 1 —, 1.50, 2. —, 2.75.

Tojás pelucheből kis csibécs kével 2 frtől 12 frtig
Tojás csinos porcellán fi. u rakkal 1 frtől 12 frtig.
Tojás szines üvegből, bronz állványon 1-től 7 frtig.
Tojás flaconnal, a 'egfin. kivi telben 3 től 12 frtig.
Tojás fantasztikus alak an u. m. taliga, kocsi, fé

Tojás

dominóval 50 krtól 1 frtig, koczkával 35 kr. földgömbbel 1 frt, gyűjűvel 3. varró vagy író-készlettel 1.60, 2.50, 3.50, takarékpérszelyvel 75 kr. csodakönyvvel 35 kr., zseborával 1.60, himzés mintával 80 kr. babával 1.20-tól 2.50-ig, gyermek játékkal 1.40, 2.75, 5 frtig. himztt és festett selyem 1.75, 2.50, 3.75, 5 —, 10 frtig. porcellán 30—1.50

Mind nyiló. Tartalék-illatszertölve — 50, 1. —
 — 1.20, 2. —
 Ezenkívül még sokféle husvétii tölthető tárgyat, mely k használatával csak a vevő ismertetik meg, ka, hatók

KERTÉSZ TÓDOR-nál BUDAPEST,
 Dorottya-utca 1. szám.
 Irásbeli megrendelésre küldésért képeztárjegyzék mellékeltek

A budapesti
 kereskedelmi és iparbank részvénytársaság
 (Andrássy-út 6.) elfogad
betéteket
 a legelőnyösebb visszafizetések feltétele mellett és 4%-kal minden levonás nélkül kamatoztatja. A személyi hitelegyetnél 10,000 frtig a tárcza-hitelegyetnél pedig 15,000 frtig.
kölcsönöket,
 Értékpapirokra előleget ad.

Kártyajátékok könyve.
 a legelkerültebb hazai és külföldi kártyajátékok leírása, a hamis játékok, a roulette hazárdjátékok s játékszabályok leírásával, kártyabűvészekkel, a kártyajátékok történetével és kártyaműsorok szövegével bővíttve szerkesztette
P A R L A G H Y K Á L M Á N.
 Előszóval ellátva:
Nömbbugaczi és dombzörgy Mokány Berczi.
 Számos képpel. Ára a több mint 200 lapra terjedő műnek fűzve 1.40 díszkötésben 1.60.
 Az összegnek előre való beküldése esetén 10 kr. portó mellékelendő mire a mű bermentve küldetik. Megrendelések utánvéttel is eszkoztethetnek. E mű a főváros legtekintélyesebb kártyásainak közreműködésével akként lett szerkesztve, hogy a gyakorlati kártyások ép úgy használhatósák mint a kezdők, casinók és kávéházakban ép oly nélkülözhetetlen legyen mint a családok körében. Megjelent és kapható:
Lampel Róbert Wodianer F. és fiai
 Könyvkereskedésében Budapest, Andrássy-út 21 sz.

MEGHÍVÁS

a magyar leszámítoló- és pénzváltó-banknak

1890. évi márczius hó 25-ik napján délelőtt 11 órakor a polgári kereskedői testület nagytermében Budapest V. ker. Eötvöster 1. sz. a) tartandó

XX-dik rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1889. évi üzletről.
 2. Az igazgatóság számadása és a megállapítandó osztalék feletti indítványa.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi számadás- és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett indítványának megvizsgálásáról.
 4. Határozathozatal ezen tárgyak feletti és felmentvény kiadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
 5. A felügyelő-bizottság megválasztása.
- Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felkéretnek hogy az alapszabályok 17. §-a értelmében részszvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb f. évi márczius 22-ig bezárólag a társaságnál Budapesten vagy az Unio banknál Bécsben le'eteményezzék.
 A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1890. márczius hó 17-től kezdve a társaság helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll.
 Budapesten, 1890 márczius hó 7-én.

Az igazgatóság.